

20 urodziny Centrum e-Learningu AGH

20 lat temu, z inicjatywy ówczesnego rektora prof. Mirosława Handke oraz dr Janusza Feinera, dzięki dofinansowaniu z programu PHARE, powstało Centrum Kształcenia Ustawicznego, przemianowane następnie na Ośrodek Edukacji Niestacjonarnej, a w 2006 roku na Centrum e-Learningu (CeL). Pomimo zmiany nazwy misja pozostała podobna – pomoc przy wdrażaniu oraz promocja kształcenia wspomagane go nowoczesnymi technologiami. Centrum e-Learningu pracuje nad metodami optymalnego połączenia tradycyjnych, sprawdzonych form kształcenia z innowacjami dydaktycznymi wspieranymi przez technologie cyfrowe. Aby sprostać tej misji, nasze działania dotyczą trzech obszarów: dydaktyki, technologii i materiałów (zasobów) dydaktycznych. Chcemy, aby nasza uczel-

ni była w centrum nowoczesnych technologii i otwartości, wydając blisko 500 certyfikatów uprawniających do prowadzenia zajęć online. Zorganizowaliśmy 42 edycje szkolenia certyfikującego oraz 38 szkoleń zaawansowanych. W ramach projektu OPEN AGH e-Podręczniki opracowano 9 e-podręczników do fizyki i matematyki. Opublikowaliśmy wiele publikacji i zorganizowaliśmy 5 konferencji, krajowych i zagranicznych o tematyce kształcenia z wykorzystaniem nowoczesnych technologii oraz otwartych zasobów edukacyjnych.

Wielki udział w „iskrzeniu” mają pracownicy AGH. Dlatego też postanowiliśmy uhonorować ISKRAMI 2016 te osoby, które w szczególnie sposób przyczyniły się do tego, że nowoczesne technologie nie są postrzegane jako zagrożenia dla uczelni

Rektor oraz wieloletni członek Rady Programowej CeL AGH. Profesor Tadeusiewicz jest inicjatorem unikalnego konkursu Notatki w Internecie, w ramach którego nieprzerwanie od 1999 roku powstają ogólnodostępne materiały dydaktyczne tworzone przez studentów i wykładowców AGH. Prowadzi już od lat 70. ubiegłego wieku badania w zakresie nowoczesnej dydaktyki i technologii kształcenia, udokumentowane licznymi publikacjami;

- **prof. Zbigniew Kąkol** (WFilS) za napisanie e-Fizyki, pierwszego otwartego e-podręcznika, który doczekał się wielu tysięcy czytelników i kilku aktualizacji. Podręcznik ten posłużył jako baza do opracowania e-podręcznika do fizyki zgodnego z sylabusem AGH. Profesor Kąkol zapoczątkował rozwój zasobów edukacyjnych w kierunku otwartości. Podjęliśmy ten kierunek realizując systemowy projekt uczelniany OPEN AGH e-Podręczniki dla inżynierów;
- **mgr Ewa Bodzek** oraz **mgr Beata Dulian** (SJO) za prowadzenie nieprzerwanie od 2007 roku kursów on-line z języka niemieckiego i francuskiego uzupełnionych o kilkanaście godzin lekturatu metodą tradycyjną. Wspólnym mianownikiem kursów językowych prowadzonych w AGH jest łączenie nauki języka ogólnego z elementami języka zawodowego;
- **mgr inż. Daria Hemmerling** oraz **dr inż. Mirosław Socha** (WEAiIB) za przygotowanie i prowadzenie 10-tygodniowego kursu z programowania na Uczelnianej Platformie e-Learningowej przy pomocy warsztatów online;
- **dr Katarzyna Klimkiewicz** (WZ) za prowadzenie kursu łączącego zajęcia audytoryjne z efektywną pracą grupową online, wykorzystującą zaawansowane funkcjonalności Uczelnianej Platformy e-Learningowej;
- **dr inż. Kamila Wawrzyniak-Guz** (WGGiOŚ) za opracowanie innowacyjnych zajęć w języku angielskim wykorzystujących internetową tablicę Padlet;
- **mgr inż. Andrzej Janus** (WMS) za zaangażowanie w pracę nad e-podręcznikami i pomoc w udoskonalaniu platformy e-podręczników OPEN AGH.

Po ceremonii wręczenia ISKIER 2016, swoimi doświadczeniami z wdrażania różnych form e-learningu podzieliły się laureatki Iskier 2016 mgr Ewa Bodzek i mgr Beata

foto: K. Szufnara – KSAP AGH

nia nadążała za wyzwaniami współczesnego świata, wyzwaniami ery Internetu i smartfonów.

Iskry 2016

W AGH już od 20 lat „iskrzy” w obszarze implementacji nowych technologii w kształceniu. Iskry wyraża się w działaniach podejmowanych przez CeL, adresowanych do społeczności akademickiej, ale także szerzej – do uczestników procesu kształcenia na różnych poziomach. Od początku istnienia CeLu odbyło się 17 edycji Konkursu Notatki w Internecie oraz 15 edycji Wirtualnego Koła Logiki i Matematyki. W ciągu ostatnich lat CeL przeszkolił ponad 500 pracowników naukowo-dydak-

tycznych AGH w zakresie nowoczesnych technologii i otwartości, wydając blisko 500 certyfikatów uprawniających do prowadzenia zajęć online. Zorganizowaliśmy 42 edycje szkolenia certyfikującego oraz 38 szkoleń zaawansowanych. W ramach projektu OPEN AGH e-Podręczniki opracowano 9 e-podręczników do fizyki i matematyki. Opublikowaliśmy wiele publikacji i zorganizowaliśmy 5 konferencji, krajowych i zagranicznych o tematyce kształcenia z wykorzystaniem nowoczesnych technologii oraz otwartych zasobów edukacyjnych.

- **prof. Jerzy Mischke** (emerytowany profesor WIMiR), pierwszy dyrektor Ośrodka Edukacji Niestacjonarnej w latach 1996–2002, za zaangażowanie na rzecz poprawy, unowocześnienia systemu edukacji i rozwijania e-learningu akademickiego;
- **prof. Ryszard Tadeusiewicz** (WEAiIB) za wkład w rozwój nowoczesnej dydaktyki, wspieranie CeL, kolejno jako Prorektor,

Dulian ze Studium Języków Obcych AGH, które wskazały z jednej strony na potrzebę kształtowania kompetencji językowych inżynierów, z drugiej zaś na obniżoną liczbę godzin lektoratów.

Następnie dr Katarzyna Klimkiewicz opowiedziała, w jaki sposób prowadzi zajęcia na Uczelnianej Platformie e-Learningowej, podczas których z powodzeniem kształtuje kompetencje społeczne (interpersonalne) wyrażające się w umiejętności współpracy, komunikacji oraz pracy grupowej. Autorka zwróciła uwagę na wiele różnorodnych wyzwań związanych z przygotowaniem osoby prowadzącej i zestawem umiejętności i postaw studentów, ich motywacji do pracy, jak i wynikających ze specyfiki przedmiotu i środowiska nauczania.

Jak urodziny, to zabawa

Podczas spotkania zaprosiliśmy uczestników do zabawy polegającej na udziale w interaktywnym quizie na temat wspierania dydaktyki przy pomocy nowoczesnych technologii. Do przeprowadzenia quizu wykorzystano narzędzie online Mentimeter. Zaproszeni goście przy użyciu swoich smartfonów odpowiadali na 4 krótkie pytania, a wyniki były prezentowane od razu na ekranie rzutnika i następnie komentowane. Pytaliśmy o rolę materiałów dydaktycznych i stosunek do dzielenia się z innymi, a także o najważniejsze elementy w dobrej dydaktyce (także online).

Wśród uczestników quizu dominowało pozytywne nastawienie do dzielenia się materiałami edukacyjnymi w Internecie. Dla zdecydowanej większości łączy się to z realną korzyścią w postaci możliwości udoskonalania własnych materiałów, a także podniesienia jakości zajęć. Otwarty dostęp do artykułów naukowych i dydaktycznych

fort. K. Sułkarska – KSFAF AGH

materiałów cyfrowych opracowanych przez pracowników najlepszych uniwersytetów na świecie pozwala na wzbogacenie warsztatu o nowe metody pracy.

Otwartość w dzieleniu się zasobami dydaktycznymi to jasny przekaz dotyczący ich wysokiej jakości, a także szansa dla uczelni na przedstawienie swojej oferty dydaktycznej nie tylko w formie deklaratywnej. Dlatego dzielenie się materiałami dydaktycznymi online jest koniecznością dla każdej nowoczesnej i innowacyjnej uczelni.

Niewiele osób wskazało, że publikowanie materiałów w sieci jest realnym zagrożeniem dla nauczycieli. Niska frekwencja studentów na zajęciach czy bezprawne wykorzystanie pracy przez inne osoby nie zostały ocenione jako ryzyko wynikające z otwartego publikowania treści online. Widoczna jest coraz większa świadomość obecności dydaktyki w e-learningu, czy-

li tego, że nawet najlepiej opracowany zasób dydaktyczny online nie zastąpi obecności nauczyciela w procesie nauki. Widoczna jest także świadomość prawnych rozwiązań takich jak licencje Creative Commons, wykorzystywanych w uczelni m.in. do publikowania otwartych e-podręczników, które są sprawdzonym mechanizmem pozwalającym na dzielenie się materiałami w sieci przy jednoczesnym określeniu zasad, na jakich inne osoby i instytucje mogą z tych materiałów skorzystać.

Drugi zestaw pytań dotyczył dobrej dydaktyki w uczelni wyższej. Pytaliśmy o to, co jest najważniejsze w dydaktyce i e-learningu (wysokiej jakości materiały, relacja mistrz-uczeń, praktyka, laboratoria, ćwiczenia, obniżenie kosztów kształcenia). Zarówno w kontekście dydaktyki realizowanej tradycyjnymi metodami kształcenia, jak i tej wspieranej nowoczesnymi technologiami, wg naszych respondentów nie jest istotne obniżanie kosztów nauki poprzez wykształcenie jak największej liczby studentów. Uczestnicy quizu zgodzili się także, że wysokiej jakości materiały nie świadczą o dobrej dydaktyce i nie zastąpią zajęć praktycznych, laboratoriów i ćwiczeń oraz kontaktu mistrz-uczeń i dostępu do specjalistów i ekspertów. Odchodzi w niepamięć akademicki kurs online, w którym nie ma nauczyciela. Coraz odważniej przebija się ludzka twarz e-learningu i jego potencjał.

Takiego ludzkiego oblicza e-learningu życzymy serdecznie z okazji dwudziestych urodzin Centrum e-Learningu wszystkim nauczycielom akademickim, doktorantom, studentom (i sobie samym).

fort. K. Sułkarska – KSFAF AGH